

A világ műanyagipara

Az európai műanyaggyártók szövetsége, a PlasticsEurope 2018 januárjában ismét megjelentette szokásos „Plastics – the Facts” című tanulmányát a műanyagipar előző évi eredményeiről. Ebben ismertetik a műanyaggyártás, a műanyag-feldolgozás, az export-import legfontosabb statisztikai datait. A tanulmány az egész világra vonatkozó adatokat is közöl, részletesebben azonban Európával, azon belül is elsősorban az EU 28 tagországának plusz Svájc és Norvégia műanyagiparával foglalkozik.

Tárgyszavak: Európa; USA; műszaki fejlesztés; gyártás; feldolgozás; felhasználás, hulladékhasznosítás.

Az előző évihez képest 2016-ban a műanyaggyártás össztermelése a világon 335 millió tonna volt. Az EU 28 államában (plusz hozzászámítva Norvégiát és Svájcot is) ebből 60 milliót állítottak elő. Ez a mennyiség a hagyományos hőre lágyuló műanyagokon és a poliuretánokon kívül a gyantákat, ragasztókat, lakkokat és bevonó anyagokat is tartalmazza, a szálakat viszont nem.

A műanyag alapanyagok (ezek a feldolgozásra szánt hőre lágyuló műanyagok és poliuretánok) gyártása a világon 4,1%-kal, 280 millió tonnára bővült. Ezeknek több mint felét Ázsiában állították elő, 29%-át Kínában. Európa 19%-kal (53 millió tonnával), Észak-Amerika 18%-kal, a közel-keleti országok 7%-kal, Dél Amerika 4%-kal, az orosz térség országai 2%-kal részesedtek belőle.

Ezek az adatok az európai műanyaggyártók szövetsége, a PlasticsEurope (Brüsszel, Belgium; www.plasticseurope.org) „Plastics – the Facts 2017” című tanulmányában jelentek meg, amelyet hagyományaiknak megfelelően 2018 januárjában publikáltak. A gyártás mellett a felhasználást, a hulladékképződést, a hulladékhasznosítást is elemezték, elsősorban Európára koncentrálva.

A tanulmányban más szervezetekben korábban elkészített elemzéseket is felhasználtak (Market Research and Statistics Group, PEMRG; EPRO – European Association of Plastics Recycling and Recovery, Brüsszel, www.epro-plasticsrecycling.org/; Conversio Market & Strategy Mainz; www.conversio-gmbh.com), de figyelembe vették az európai és az országos hatóságok statisztikai adatait is.

Műanyag alapanyagok

A műanyag alapanyagok (túlnyomórészt granulátumok) európai külkereskedelmi mérlege 2016-ban 9,7 Mrd EUR többletet mutatott. Ez a pozitív eredmény azonban

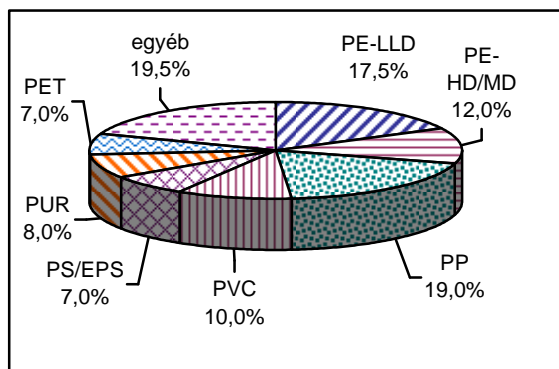
www.quattroplast.hu

nem fedheti el az elmúlt évek negatív irányzatát. 2012-ben ugyanis a kereskedelmi többlet még 12 Mrd EUR volt. A fejlődés motorja ugyanis a folyamatosan növekedő import, amely 2012-ben még 12 Mrd EUR-t, 2015-ben már 15 Mrd feletti EUR-t tett ki, és várhatóan 25 Mrd EUR körül fog stagnálni enyhén csökkenő export mellett.

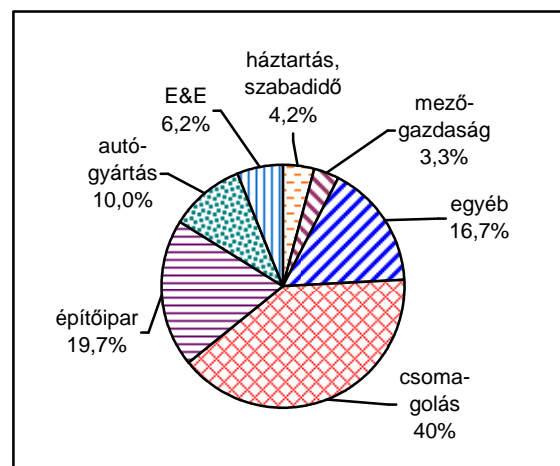
A műanyag granulátumok legnagyobb importőre 14%-os részesedéssel Törökország, azt követően 12–12%-kal az USA és Kína, 4–5%-kal Oroszország és a „kereskedelmi forgókeresztként” működő Svájc, amely lényegében tranzitországgként lép be a képbe.

Az exportőrök között az USA az első, amely az 2015. évben elért 15%-os részarányát 2016-ban 17%-ra növelte. Dél-Korea 10%-os részesedésével a második, amit alighanem az EU-val kötött szabadkereskedelmi megállapodásnak köszönhet. Szaúd-Arábia harmadik helyét (9%-kal) a náluk előállított polietilén nagyon alacsony gyártási költségei alapozzák meg. Svájc és Japán ismét felbukkant az exportőrök között, mert mindkettőben speciális műszaki műanyagokat készítenek a más országokban vásárolt alappolimerekből.

Az EU-ban és a további két vizsgált országban („klasszikus Európa”) 2016-ban összesen 49,9 millió tonna műanyag alapanyagot dolgoztak fel, 1,8%-kal többet, mint 2015-ben. Ennek megoszlása: Németország 24,5%, Olaszország 14,2 %, Franciaország 9,6%, Spanyolország 7,7%, Egyesült Királyság 7,5%, Lengyelország 6,3%, őket követi Belgium és Hollandia. A felsorolt nyolc országban dolgozták fel az Európában felhasznált műanyag alapanyagok 80%-át. A maradék 20%-ot feldolgozó országok közül Csehország az első; a sort Ciprus és Málta zárja. A feldolgozott műanyagok fajta szerinti megoszlása az 1. ábrán látható.

1. ábra Az európai műanyag-felhasználás eloszlása 2016-ban műanyagfajták szerint (összesen 49,9 M t)

2. ábra Az európai műanyag-felhasználás eloszlása 2016-ban alkalmazási területek szerint (összesen 49,9 M t)

Műanyag félkész és késztermékek

A műanyag termékek kereskedelmi egyenlege eltér az alapanyagokétól, a kereskedelmi többlet itt 2012 óta 5 Mrd EUR körül van. Az elmúlt öt év alatt ezek importja is növekedett, 2012-ben 6 Mrd, 2016-ban 8,5 Mrd EUR volt; de bővült az export is, szűk 12 Mrd EUR-ról 14 Mrd EUR-ra. Ez bizonyítja, hogy az európai műanyagfeldolgozás helyt tudott állni a világméretű versenyben.

A félkész és késztermékek exportjában Svájc vezet. Oroszország és az USA 9-9% körüli részaránnyal, Törökország és Kína 6, ill. 7%-kal követi. Az utóbbi két ország egyúttal kiemelkedő importer, részarányuk 17,6, ill. 17,4%, de Svájc és az USA is megtalálható az importálók között. Szaúd-Arábia az EU késztermékeinek 6%-ára tart igényt.

A műanyagfajták felhasználásának megoszlásában lényeges módosulás nem látható, hirtelen változások aligha következnek be. A legsikeresebbek a polietilének és ezen belül különösen polipropilén. A PVC és a polisztirol részaránya állandósulni látszik, a PET-é és a poliuretáné bővül. A piacok vezető szerepét, 39,9%-os részedéssel a csomagolás jeleníti meg, az építőipar 19%-kal, a járműipar 10%-kal szerepel. Jelentős az elektromos és elektronikai ágazatok, a háztartások és a mezőgazdaság felhasználása (2. ábra).

Hulladékgazdálkodás

Az EU-ban 2016-ban a felhasznált anyagok hulladékából 27,1 millió tonnát összegyűjtöttek. Ennek 41,6%-át, 11,3 millió tonnát energetikai hasznosítás céljából elégették; további 31,1%-át, 8,4 millió tonnát újra feldolgoztak, az utóbbi mintegy 2/3-át, 5,3 millió tonnát az EU-ban. 2,1 millió tonnát ugyancsak reciklálták az EU-n kívül. 27%-ot, 7,5 millió tonnát hulladéktárolókban raktak le. Az EU-ban 2006-óta a műanyag hulladékok kezelése, visszaforgatása 80%-kal nőtt. *A PlasticsEurope a hulladékhasznosítás leghatásosabb ösztönzésének a lerakás szigorítását tartja.*

A PlasticsEurope 2017-ben a 2016-évi számok nagyon dinamikus növekedését várja a műanyagipar minden ágazatában: a termelésben, a feldolgozásban és a gépgyártásban is. 2018 első hónapjaiban azonban a műanyaggyártás az előző év kimagasló eredményeivel szemben csak kisebb ütemben emelkedett.

Összeállította: Pál Károlyné dr.

Kunststoff Informationen (KI), 20.04.2018.

www.plasticseurope.org

www.euro-plasticsrecycling.org

www.conversio-gmbh.com

www.quattroplast.hu